

STRESZCZENIA

Marcin Brol, Sławomir Czetwertyński: **Teoria sieciowej sfery publicznej** ■ Managerial Economics 2013, No. 14

Klasyfikacja JEL: D85

Słowa kluczowe: *sfera publiczna, teoria sieci, media społeczne*

W niniejszym artykule podjęto próbę uchwycenia relacji między atrofią tradycyjnej sfery publicznej a augmentacją sieciowej sfery publicznej. Przedstawiono tu tezę, że o ile tradycyjna sfera publiczna ulega atrofii, o tyle jednocześnie augmentacji podlega sieciowa sfera publiczna. Tak sformułowany problem badawczy wymaga rozstrzygnięcia dwóch następujących kwestii. Po pierwsze, czy istnieje związek między czynnikami wpływającymi na atrofię i augmentację sfery publicznej. Po drugie, jaką rolę w tym procesie odgrywają media społeczne. Analizę przedstawioną w artykule oparto na teorii sfery społecznej autorstwa J. Habermasa oraz teorii społeczeństwa sieci M. Castellsa.

Henryk Gurgul, Artur Machno, Robert Syrek: **Optymalny portfel na podstawie Expected Shortfall: badania porównawcze** ■ Managerial Economics 2013, No. 14

Klasyfikacja JEL: C58 G17

Słowa kluczowe: *Value at Risk, Expected Shortfall, interdependency, model przełącznikowy, kopula, zarządzanie ryzykiem*

Value at Risk jest kluczową wielkością w zarządzaniu ryzykiem. Jako miara ryzyka nie ma ona jednak pożądaných własności. Alternatywną miarą jest *Expected Shortfall*, która jest mniej używana w praktyce, za to ma własności, które są oczekiwane przez użytkowników modeli. W artykule zostały oszacowane obie miary, dla par stóp zwrotu z indeksów DJIA, DAX i ATX, w na podstawie modeli Markowitza, kopuli przełącznikowych oraz wielowymiarowego GARCH. Otrzymane wyniki pokazują, iż zły dobór modelu może powodować wiele błędów. Modele, które nie uwzględniają dynamicznego charakteru badanych szeregów czasowych błędnie oceniają średnią. Obie badane miary ryzyka mogą być przeszacowane oraz niedoszacowane. Szczególnie błędne okazało się oszacowanie zmiany *Expected Shortfall* wraz ze wzrostem oczekiwanej stopy zwrotu przy założeniu rozkładu normalnego.

Henryk Gurgul, Robert Syrek: **Struktura zależności równoczesnych cena – wielkość obrotów na rynkach finansowych** ■ Managerial Economics 2013, No. 14

Klasyfikacja JEL: G15, C32, C58

Słowa kluczowe: *stopy zwrotu, zmienność stóp zwrotu, wielkość obrotów długa pamięć, kopule*

Głównym celem artykułu jest znalezienie zależności pomiędzy stopami zwrotu, ich zmiennością oraz wielkością obrotów dla spółek należących do indeksów CAC40 i FTSE100.

Autorzy ustalili, że średnie miary zależności na obu badanych rynkach różnią się istotnie. Przeważnie są one większe w przypadku spółek notowanych w indeksie CAC40 aniżeli w przypadku spółek z indeksu FTSE100. Badania empiryczne dają podstawę do odrzucenia ok. 70% akcji z obu rynków hipotezy o mieszance rozkładów (MDH) w przypadku dla wszystkich szeregów czasowych w wersji z długą pamięcią. Dodatkowo przetestowano istnienie kointegracji ułamkowej pomiędzy badanymi charakterystykami akcji. Stwierdzono brak istotnej statystycznie kointegracji ułamkowej, co sugeruje konieczność odrzucenia ostatniego wariantu MDH odnośnie do badanych szeregów czasowych we wszystkich przypadkach. Świadczy to o tym, że nie wykazują one wzajemnej zależności długoterminowej. Tak więc analizowane szeregi czasowe nie są generowane przez wspólny proces napływu informacji z długą pamięcią. Występuje korelacja pomiędzy zmiennością stóp zwrotu a wielkością obrotów akcji wszystkich spółek z rozważanych rynków. Badania pozwoliły na ustalenie, że mieszanka obróconych kopul oraz współczynnik korelacji Kendalla umożliwiły sprawdzenie zależności pomiędzy ekstremalnymi stopami zwrotu i ekstremalną wielkością obrotów. Wyniki empiryczne odzwierciedlają istotne zależności pomiędzy wysoką zmiennością stop zwrotu i wysoką wielkością obrotów. Jednak struktury zależności w przypadku poszczególnych spółek różnią się istotnie. W przypadku spółek z CAC40 wysokie wielkości obrotów akcjami nie są tak często skorelowane z wysokimi stopami zwrotu jak z niskimi. Natomiast w przypadku FTSE100 wysokie stopy zwrotu są przeważnie skorelowane z wysokimi wielkościami obrotów.

Agata Jakubowska: Instytucje finansowe jako przykład instytucji zaufania publicznego ■ *Managerial Economics* 2013, No. 14

Klasyfikacja JEL: G2, G21, G23

Słowa kluczowe: *zaufanie, instytucje zaufania publicznego, instytucje finansowe*

Instytucje finansowe powszechnie uznawane za instytucje zaufania publicznego są ważnymi instytucjami wspierającymi działalność pozostałych uczestników rynku. Poziom zaufania z pewnością decyduje o pozycji konkurencyjnej instytucji finansowej. W związku z tym dbałość o jak najwyższe standardy jakości jest w przypadku tych instytucji pierwszoplanowym zadaniem. Nazywanie instytucji finansowych instytucjami zaufania publicznego skutkuje tym, że instytucjom tym stawiane są podwyższone wymagania odnośnie do ich profesjonalizmu czy odpowiedzialności. W artykule przedstawione zostały podstawowe zagadnienia związane z zaufaniem i instytucjami zaufania publicznego. Podjęto także próbę zweryfikowania powszechnie panującego przeświadczenia o tym, że instytucje finansowe są instytucjami zaufania publicznego.

Zbigniew Juroszek, Mariusz Kudelko: Metodyka optymalizacji rozwoju lokalnej infrastruktury energetycznej ■ *Managerial Economics* 2013, No. 14

Słowa kluczowe: *modelowanie systemów energetycznych, lokalna infrastruktura energetyczna, lokalne systemy energetyczne, planowanie rozwoju lokalnych systemów energetycznych*

Jednym z najważniejszych zadań związanych z realizacją polityki energetycznej Polski jest planowanie rozwoju gminnej infrastruktury energetycznej przez władze lokalne. Jednak wiele gmin nie ma strategicznych planów dostarczania mieszkańcom i firmom energii. Ponadto plany te, jeśli istnieją, są zazwyczaj bardzo uproszczone i nieprecyzyjne, głównie z powodu braku modeli przeznaczonych do planowania dostaw na szczeblu lokalnym. Narzędzia te, które już istnieją, mają wady ograniczające ich przydatność do planowania rozwoju lokalnych systemów energetycznych. W artykule przedstawiono matematyczny model optymalizacyjny, który wydaje się pozbawiony tych wad i ograniczeń. Przedstawiona koncepcja modelu może być dobrym

punktem wyjścia do tworzenia zaawansowanego, łatwego w obsłudze, narzędzia, które gmina może wykorzystać do optymalizacji lokalnego rozwoju infrastruktury energetycznej.

Jarosław Korpysa: Wykorzystanie studiów przypadku w nauczaniu przedmiotów ekonomicznych ■ *Managerial Economics* 2013, No. 14

Klasyfikacja JEL: I21, J24, D01

Słowa kluczowe: *studium przypadku, nauczanie, edukacja, studenci*

Artykuł ma charakter teoretyczno-empiryczny. Podstawowym celem jest analiza wykorzystania studiów przypadku w nauczaniu przedmiotów ekonomicznych. Problem badawczy jest zweryfikowany na podstawie literatury przedmiotu oraz przeprowadzonych badań ankietowych wśród studentów kierunków ekonomicznych.

Zbigniew Kowalski: Gościnność usługowa jako model biznesowy indywidualnego przedsiębiorstwa handlowego ■ *Managerial Economics* 2013, No. 14

Klasyfikacja JEL: O31

Słowa kluczowe: *gościnność usługowa, gościnność nieusługowa, zarządzanie gościnnością usługową, model biznesowy w hotelarstwie, indywidualne przedsiębiorstwo hotelowe*

Prawidłowo wyprofilowana i wdrożona w danym przedsiębiorstwie hotelowym gościnność usługowa pozwala na skuteczne marketingowe i ekonomiczne zarządzanie obiektem oraz stanowi sposób na wzmocnienie pozycji rynkowej obiektu. Gościnność usługowa jako model biznesowy w indywidualnym przedsiębiorstwie hotelarskim stanowi ponadto nowoczesne narzędzie ekonomiczne w ręku menedżera hotelu, umożliwiając mu bardziej efektywną kontrolę nad procesem realizacji usług przez ujęcie w całość wszystkich etapów tworzenia i świadczenia usługi hotelarskiej, które mają wpływ na jej jakość. Gościnność usługowa zaczyna się bowiem na profesjonalnej umiejętności zapraszania klientów (lub gości) i kończy się na tak samo profesjonalnej umiejętności ich żegnania. Pomiędzy zapraszaniem i witaniem gości a ich pożegnaniem funkcjonuje cała sfera materialnych i niematerialnych elementów serwisowych, dzięki którym świadczona komercyjnie gościnność usługowa uzyskuje akceptowalną, satysfakcjonującą klienta wartość. Struktura gościnności usługowej opiera się na czterech podstawowych filarach: usługowej gościnności zapraszającej, witającej, serwisowej oraz żegnającej. Filary te są zintegrowane ze sobą, co oznacza, iż żaden z nich nie może funkcjonować oddzielnie, a ułomność lub słabość jednego wpływa na jakość i trwałość konstrukcji gościnności usługowej jako całości. Zagadnienie gościnności usługowej nie tylko w Polsce jest stosunkowo nowe, więc podlega stałej ocenie, analizie i konstruktywnej krytyce.

Krystian Nowakowski: Teoria matrycy instytucjonalnej jako podstawa wyjaśniania baniek cenowych na rynku nieruchomości ■ *Managerial Economics* 2013, No. 14

Klasyfikacja JEL: R21, G21, E02

Słowa kluczowe: *bańka cenowa, bańka cenowa na rynku nieruchomości, teoria matrycy instytucjonalnej, miękkie ograniczenie finansowe*

Wzrost cen, którego nie można wyjaśnić, odnosząc się do wartości fundamentalnych, jest nadal bardzo złożonym procesem. Bańki cenowe występują na przestrzeni kilkuset lat. Złożoność rynków, ich rozproszenie geograficzne oraz różnorodność przedmiotów objętych zjawiskiem

bańki czyni je ciągle niewystarczająco zrozumianym zjawiskiem. Brak wystarczających aktualnych struktur pozwalających zrozumieć i przewidzieć zjawisko bańki cenowej był powodem wyjaśnienia jej na gruncie nowej ekonomii instytucjonalnej. W artykule czynniki tworzące bańkę cenową na rynku nieruchomości zostały zbadane przy zastosowaniu teorii matrycy instytucjonalnej. Badania przeprowadzono, dokonując analizy danych i identyfikując czynniki sprzyjające tworzeniu ogromnych rozmiarów wzrostu ceny w Stanach Zjednoczonych, Hiszpanii i Polsce. Badania potwierdziły, że brak zbilansowanej kombinacji instytucji matrycy dominującej i komplementarnej prowadzi do powstawania bańki cenowej na rynku nieruchomości. W artykule potwierdzono również fakt, iż warunkiem bazowym wzrostów przekraczających wartości fundamentalne jest struktura z dominacją matrycy Y z jej bazowymi instytucjami. Zbadane instytucje zakłócające wzrost rynkowy i przekształcające go w bańkę zostały podzielone na dwie grupy. Pierwsza, niezamierzone efekty ingerencji w mechanizm rynkowy, została zbadana przez identyfikację organizacji wspierających zakup nieruchomości w Stanach Zjednoczonych i analizę efektów ich działalności, analizę społecznej polityki mieszkaniowej w Polsce i Hiszpanii oraz analizę systemu ulg podatkowych i dopłat. Druga grupa, błędnie rozumiana pełna „liberalizacja” i deregulacja wszystkich procesów rynkowych, została zbadana na dwóch poziomach: kreacji kredytu dla klientów i pozyskiwania kapitału przez same banki. Badania zostały przeprowadzone w tej grupie w obszarze standardów udzielania kredytów, procesu sekurytyzacji i wymogów kapitałowych. Działania ingerujące w mechanizm rynkowy będące w sprzeczności z dominującą matrycą Y miały na celu stabilizację i stymulację rynku nieruchomości. W rzeczywistości wspierały jednak spekulację i pompowanie bańki, ponieważ instytucje matrycy komplementarnej nie zostały prawidłowo zaprojektowane. Działania dążące do błędnie rozumianej pełnej „liberalizacji” miały na celu absolutną deregulację przez eliminację instytucji komplementarnych. Badania potwierdziły, iż liberalizacja jest możliwa w zdrowo funkcjonującym systemie, ale nie oznacza na pewno, iż mechanizm rynkowy może funkcjonować bez żadnych instytucji.

Elżbieta Pohulak-Żołędowska: Przemysłowe znaczenie akademickich badań podstawowych we współczesnych gospodarkach ■ *Managerial Economics* 2013, No. 14

Klasyfikacja JEL: O12, O31, O32, D83

Słowa kluczowe: *akademickie badania podstawowe, prawa własności intelektualnej, nauka przemysłowa*

Badania podstawowe prowadzone w publicznych środkach badawczych są niebywale istotne ze względu zarówno na nowość i aktualność prowadzonych badań, jak, co istotniejsze, także na możliwość ich rynkowego wykorzystania. Dzięki instytucjom nadającym prawa własności publicznie wytwarzanym innowacjom możliwe jest traktowanie efektów akademickich badań podstawowych jak dóbr rynkowych. Jest to kolejny krok w kierunku rozwoju nauki przemysłowej. Celem artykułu jest próba pokazania zmian w podejściu do akademickich badań podstawowych jako elementu procesu innowacyjnego.

Joanna Stefaniak-Kopoboru, Joanna Kuczevska: Europejskie przedsiębiorstwa w czasie kryzysu ■ *Managerial Economics* 2013, No. 14

Klasyfikacja JEL: D21, F15, I21

Słowa kluczowe: *przedsiębiorstwa europejskie, kryzys, polityka przedsiębiorczości, wsparcie*

Kryzys gospodarczy oznacza szybki spadek koniunktury. Niekorzystne zjawiska gospodarcze bardzo szybko obejmują kolejne kraje, w obecnej dobie silnie powiązane handlowo i kapitałowo.

Kryzys skutkuje przede wszystkim pogarszającą się sytuacją finansową przedsiębiorstw a co za tym idzie wzrostem poziomu bezrobocia, pogorszeniem nastrojów konsumentów oraz ograniczaniem wydatków, zwłaszcza na cele konsumpcyjne. W tak niestabilnym otoczeniu makroekonomicznym przedsiębiorstwa zmuszone były do rewizji swoich strategii działania oraz efektywnego reagowania na zmiany w otoczeniu. Promowanie zaś ich konkurencyjności stało się priorytetem władz regionalnych, krajowych i ponadnarodowych. Przedsiębiorstwa działające na obszarze Unii Europejskiej znajdują się w wyjątkowej sytuacji, ponieważ mogą otrzymywać wsparcie bezpośrednie i pośrednie w celu zwalczania negatywnych skutków kryzysu oraz podnoszenia konkurencyjności zarówno na poziomie krajowym, jak i wspólnotowym. Oferta dla przedsiębiorstw obejmuje szeroki zakres wsparcia w postaci ogólnoeuropejskich sieci doradztwa biznesowego, a także programy finansowe. Takie wsparcie kreuje nowe możliwości skutecznego funkcjonowania przedsiębiorstw europejskich i poprawy ich konkurencyjności w trudnym okresie kryzysu gospodarczego oraz w kolejnych latach po jego zakończeniu.

Milena Suliga, Tomasz Wójtowicz: Reakcja GPW w Warszawie na ogłoszenia danych o zatrudnieniu w USA ■ Managerial Economics 2013, No. 14

Klasyfikacja JEL: G14

Słowa kluczowe: *analiza zdarzeń, ogłoszenia danych makroekonomicznych, bezrobocie, zatrudnienie w sektorze pozarolniczym*

Rynki akcji reagują na różnego rodzaju napływające informacje. Najważniejsze z nich dotyczą danych makroekonomicznych, gdyż opisują one stan całej gospodarki. Ponieważ USA stanowią największą gospodarkę na świecie, to ogłoszenia amerykańskich danych makroekonomicznych szczególnie silnie wpływają na europejskie rynki akcji. W tym artykule zbadano reakcje cen akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie na wartości wskaźników makroekonomicznych publikowanych przez Bureau of Labor Statistics w *Raporcie o zatrudnieniu*. Badano wpływ każdego ze wskaźników z osobna oraz wzajemne relacje pomiędzy wskaźnikami. To pozwoli na określenie, który spośród rozważanych wskaźników jest najważniejszy. W artykule badano wpływ informacji o sytuacji na amerykańskim rynku pracy w okresie od stycznia 2004 do listopada 2012. Aby określić czas reakcji GPW na napływające informacje, kierunek tej reakcji oraz jej istotność, zastosowano analizę zdarzeń dla śróddziennych stóp zwrotu indeksu WIG.